EUROPAR KOMUNITATEEN BATZORDEA
ESPAINIAKO ORDEZKARITZA

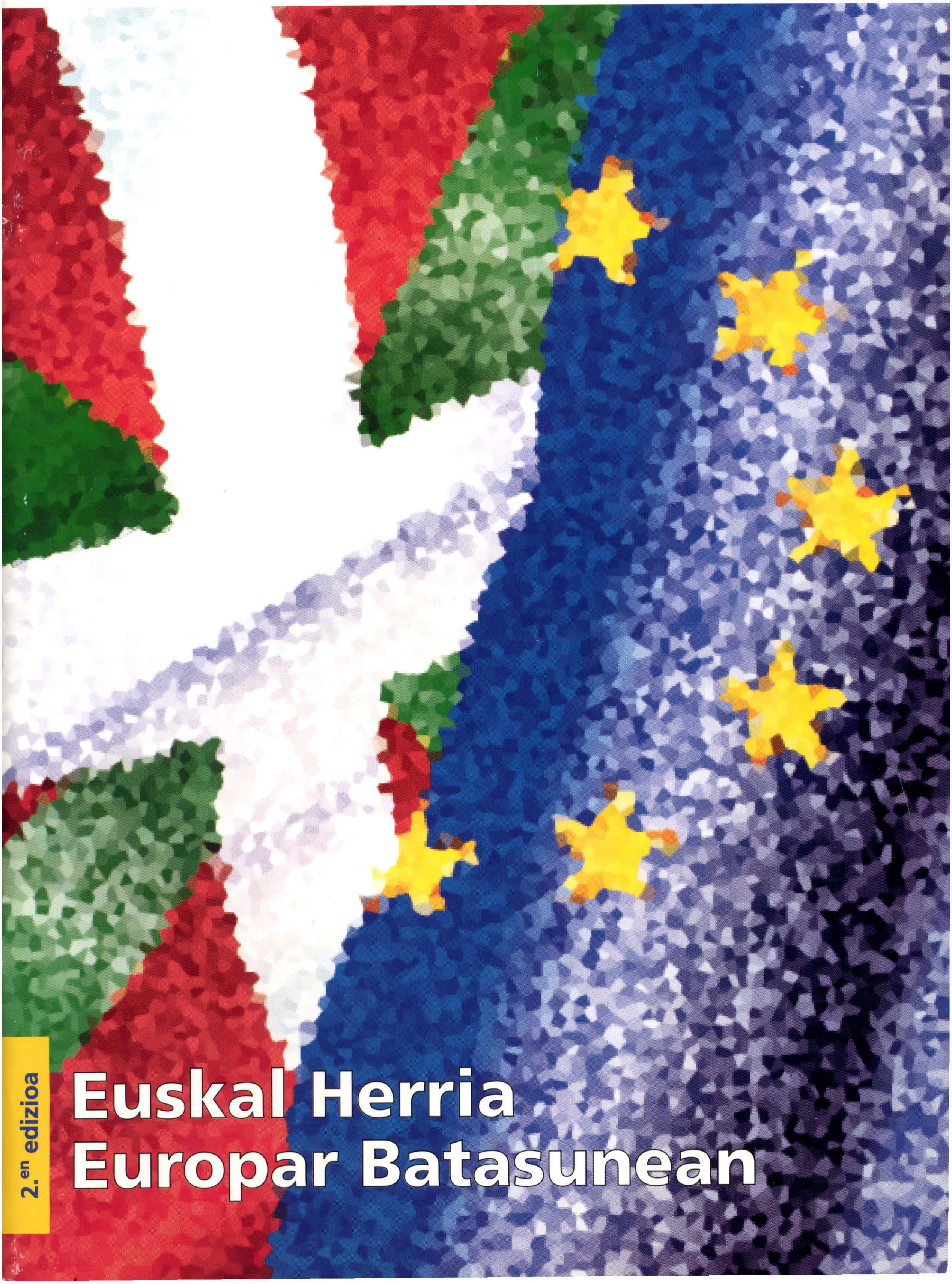

Euskal Herria Europar Batasunean

2.en edizioa

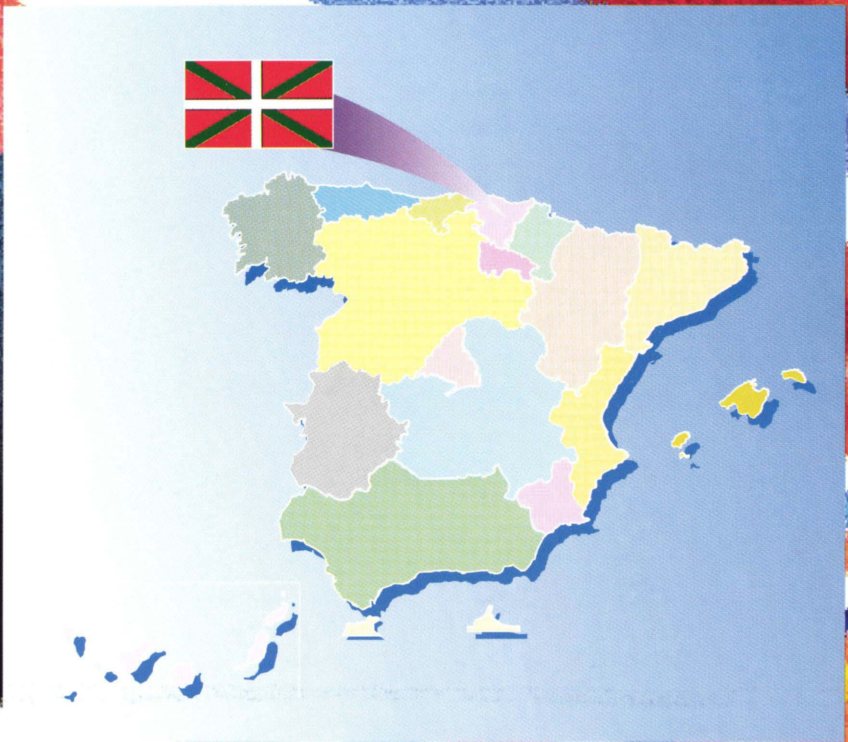

EUROPAR KOMUNITATEEN BATZORDEA

Espainiako Ordezkaritza
Paseo de la Castellana, 46
E - 28046 MADRIL
Telefonoa: (91) 431 57 11

Bilduma honetako informazioak Europar Batzordearen Zuzendaritza Orokor eta Zerbitzu desberdinek emandako materialetik prestatu dira. Ekonomia eta Haziendako Ministerioaren Plangintzako Zuzendaritza Nagusiaren eta Autonomi Elkarteetako Zerbitzu desberdinen laguntza ere jaso da.

Idazten José Antonio Nieto Solís eta Alfonso Utrilla jaunek, Madrileko Unibertsitate Konplutenseko irakasle titularrek esku hartu dute.
Eskerrak ematen dizkiogu Eusko Jaurlaritzako Lehendakaritzaren Idazkaritzari dokumentu honetan argitara eman ditugun argazkiak adeitasunez eskuratu dizkigulako.
1995eko irailean bukaturiko eskuizkribua.

Itzulpena: Comunicación Multilingüe.
Diseinua: OPE
Zuzendaritza Teknikoa eta barnealdeen birdiseinua: PUBLÍPOLIS, S.L.
Imprimaketa: Impreso en España por GRAFOS, S.A.
Arte sobre papel. Zona Franca. Sector C. Calle D, n.° 36.
08040 Barcelona.
Legezko Gordailua: B-43361-1995

Birsortze baimendua, merkataritza-helburuekin izan ezik, iturburua aipatuz gero.
Argazkiak: © Eusko Jaurlaritza (birsortzea debekaturik)

AURKIBIDEA

Hitzaurrea 2

Oinarrizko datuak 4

Euskal Herria: Ezaugarri sozioekonomikoak 5

Europar Batasunak Euskal Herriari emandako laguntzak (1989-1993) 11

Euskal Herriko garapen-estrategia berriak (1994-1999) 16

Helbide baliagarriak 26

Glosategia 31

Oinarrizko bibliografia 38

Ehun politiko, ekonomiko eta soziala

HITZAURREA

EUROPAR Agiri Bakarraren 23. atalak ekonomi eta gizarte-kohesioaren printzipioa ezarri zuen. Bere xehetasun zehatzenetan, europar integrazioa ezinbesteko baldintza da barne-merkatu handia gauzatzeko. Baina europar giza eta gizarte-egitasmoa handia taxutzeak bere geografia zabaleko gune guztien bizitasuna sendartu eta elkartasun-sentimendu bat baieztatzea eskatzen du, horrela, Salvador de Madariagaren parafrasia eginez, europarra den ezer arrotz izan ez dakigun. «Erregio-politika», «FEDER», «Europar Gizarte Fondoa», «Laguntzarako Komunitate Markoa», «Kohesio Fondoak» edo «Europan zeharreko Sareak» bezalako esamoldeek galdu egiten dute, kontsiderazio horiekin, beren beren tonu lehorra eta izaera ilusionatzailea hartzen dute. Nola hobetu Batasuneko hiritar guztien bizi-maila? Nola porrokatu oraindik bereizten gaituzten hesiak? Nola eutsi, eraginkortasun eta dinamismoa batere galdu gabe, bere desberdintasunean Europa batu baten iraupena markatzen duten tokiko usario eta altxorrei, sistema eta araudien gainetik?

***B**igarren urte jarraikian, Europar Batzordearen Espainiako Ordezkaritzak argitaratzen dituen argitalpen-sailak fokapen anitz bat ireki nahi du Egitura Fondo eta Komunitate Ekimen erregionalen laguntzarekin buruturiko jardueren sorta estaltzeko. Oraingo bertsioa, handitu eta berrikusia Batasuneko gainerako herrialdeetan iaz agerturiko antzeko argitalpenen ildotik doa.*

***E**spainiar komunitateei buruzko bildumak eskema bakarraren arabera egituratutako hogei faszikuluz osatua da. Kasu bakoitzean, lehenik oinarrizko berezitasun sozioekonomikoen aipamena egiten da, ondoren Laguntzarako Komunitate Markoaren (1989-1993) lehen jarduerei ikusialdi bat ematen zaie eta azkenean 1994-95 bosturtekorako onarturiko garapen erregionaleko egitarauetan dauden proposamenen azterketa batekin ematen zaio bukaera. Hori guztia informazioa argitzen edo zabaltzen duten datuez osatzen da.*

***A**hal den neurrian, Erregio bakoitzean, laguntza komunitarioarekin, burutu edo hasi diren edo burutzeko zorian dauden ekitaldien adibideez zurkaizten da testua. Halere, adierazi beharra dago beti ez dela erraza gertatzen egitasmo bakoitzean komunitate-fondoez baliatu den partea zedarritzea. Garapen-egitarauek laguntza orokorreko mekanismoak dituzte eta horiek bereziki betearaztea erdiko eta autonomietako administrazioei dagokie. Ez horretan eskuhartzaile diren jarduleen aniztasunak, ezta*

fondoen zenbateko oparoak —horren sorburua, neurri handi batean, espainiar zergaduna bera da— ez digu eragotzi behar garapen erregionalaren funtsezko errealitate soziopolitikoa ikustea: komunitate-politika erregionalean esku hartzean Autonomiak jardueretan razionalizazioa eskatzen duten, ahalbide endogenoak biltzen eta eskura dauden baliabideak bermez hoberentzen dituen europar plan zabal baten tarteko dira.

Aipaturiko datuek inondik ere ez dute agertzen, azterturiko ia jarduera guztietan, Europar Batasunak Autonomi Komunitateekiko erakusten duen elkartasunaren benetako tamaina europar erregio garatuenetan dauden ongizate-mailetaraino horiek jasotzeko. Egitura Fondoak beste neurri bat gehiago dira finantza-tresna posibleen sorta zabalean. Bateratze-pozesuan arrakastaren erantzukizuna hiritarrei dagokie benetan, izan ere erregio bakoitzean, ezin gehiagoraino errentagarritu beharko baitituzte hasitako jardueren ondorioak eta Europar Espazio Komun batek eskaintzen dituen onura orokorrak, zeren eta bertako elkartrukeak gero eta erosoagoak eta aurrerabidea gero eta finkoagoa baitira.

Gure bilduma hau izan bedi, gainera, agente ekonomiko eta sozialei eskaini zaien informazio orokorrera egiten dugun ekarpena, batasunaren presidentetza Espainiak bigarrenez hartzen duen abagune honetan. Europan sartu ginenetik hamar urtera, dagoeneko nabaria da Espainiar Erregioetako paisaia eraldatu duten eskuhartze komunitarioen sorta bikaina. Erregio horiek, arartekogabetasun fisikoz mamitzen dituzte europar instituzioen arkitektura berria gobernatzen duten subsidiariotasun, gardentasun eta hiritarrarengana hurbiltzearen printzipioak. Erregioen aurrerapenak Batasun Europarra, zailtasunak gaindituz, aurrera joango dela uste izatera bultzatzen gaitu, izan ere XXI. mendearen atarian bere zabalkuntza eta sendokuntza bermatu beharko baititu.

Gonzalo Velasco

Europar Batzordearen
Espainiako Ordezkaritzaren Zuzendaria

OINARRIZKO DATUAK

1991 urtea	EUR15	ESPAINIA	EUSKAL HERRIA
Azalera % tan (1992)	100	15,6	0,2
Biztanleria % tan (1992)	100	10,6	0,6
BPGep* % tan (1992)	100	8,2	0,5
BPG biztanleko ep´* % tan (1992)	100	77	90
Demografi dentsitatea (Biztanleak/km²)	114	77	293
Demografi bilakaera (% 1981-1991)	0,3**	0,3	–0,1
25 urtez beherako biztanleria % tan	33,3**	36,2	34,3
65 urtez gorako biztanleria % tan	14,5**	13,5	12,0
Jaiotze-tasa % tan	1,1**	1,0	0,8

* ep: erosmen-parekotasunak (ikus glosategia).
** EUR12.
ITURRIA: EUROSTAT. Regiones, Anuario Estadístico (1994) eta Régions, Statistiques en Bref (1995).

1991 urtea	EUR12	ESPAINIA	EUSKAL HERRIA
% nekazaritzako enplegua guztizko enpleguarekiko	6,4	10,9	2,9
% industriako enplegua guztizko enpleguarekiko	33,3	33,0	42,0
% zerbitzuetako enplegua guztizko enpleguarekiko	60,3	56,1	55,1

ITURRIA: EUROSTAT. Regiones, Anuario Estadístico (1994).

1993 urtea	EUR12	ESPAINIA	EUSKAL HERRIA
Jarduera-tasa*	55,1	47,2	48,2
Jarduera-tasa gizonak	67,8	63,8	64,0
Jarduera-tasa emakumeak	43,4	31,9	33,2
Menpekotasum-maila**	1,2	1,6	1,4
Langabezi tasa	10,4	21,3	22,3
Langabezi tasa gizonak	9,2	17,7	17,2
Langabezi tasa emakumeak	12,2	28,0	31,8
Langabezi tasa < 25 urte	19,1	37,1	45,8

* Biztanleria aktiboa eta lanerako adinean dagoen guztizko biztanleriaren arteko erlazioa (1991).
** Biztanleria inaktiboa eta biztanleria aktiboaren arteko erlzioa (1991).
ITURRIA: EUROSTAT. Regiones, Anuario Estadístico (1994) eta Régions, Statistiques en Bref (1995).

EUSKAL HERRIA: EZAUGARRI SOZIOEKONOMIKOAK

1.1. Oinarrizko zertzeladak

Euskal Herria kultur eta hizkuntz tradizio zehaztuenetakoak dituen europar erregioetako bat da. Autonomi Elkarte honen industriakuntza-prozesuak eta ehun sozial eta finantzarioa taxutzeak, baita iberiar penintsularen berezko mugetako batetik hurbil kokaturik egoteak, ezaugarri bereziz hornitu du.

Euskal Herriak Europar Batasunaren % 0,2 hartzen du eta Espainiaren hedaduraren % 1,4. Bere biztanleria Hamabosten Europaren % 0,6 da eta espainiar biztanleriaren % 5,4.

Bere biztanleriak ozta-ozta gainditzen 2,1 milioi biztaleko kopurua, Europar Batasunaren guztizkotik % 0,6 adierazten duena. Hedadura 7.260 km^2 ingurukoa da, hau da, Hamabosten Europako lurraldearen % 0,2. Bere demografi dentsitatea (293 biztanle km^2ko) europar batezbestekoa baino nabarmenki garaiagoa da (114) eta laukoiztu egiten du espiniar batezbestekoa (77). Halere, biztanleriaren banaketa ez da erabakarra, zeren eta Bizkaiko probintziak, Bilbo hirigunearen ondorioz neurri handi batean, gainditu egiten baititu 538 biztanleak km2ko, Gipuzkoa 350ra hurbiltzen eta Araba km2ko 100 biztanle izatera iristen ez den bitartean.

Photographs removed due to copyright restrictions.

1

1994 urtea	ESPAINIA	EUSKAL HERRIA	ARABA	GIPUZKOA	BIZKAIA
Azalera km^2	504.750	7.261	3.047	1.997	2.217
Biztanleria	39.061.367	2.109.117	273.090	679.578	1.156.449
Biztanleria % tan	100	5,39	0,70	1,74	2,96
BPG % tan	100	5,90	0,88	1,82	3,16
Nekazaritzaren eskuhartzea BPG-EAN	5,04	2,75	3,89	2,41	2,49
Industriaren eskuhartzea BPG-EAN	21,67	33,00	36,18	33,23	30,48
Eraikuntzaren eskuhartzea BPG-EAN	7,91	6,86	6,20	6,26	7,61
Zerbitzuen eskuhartzea BPG-EAN	65,38	57,39	53,73	58,10	59,42

Datu probintzialak 1993an Balio Gehitu Gordinarekiko %ari dagozkio.
ITURRIA: FIES Fundazioa eta Bilbo Bizkaia Bankua.

Bai jaiokortasun-tasak, eta bai Euskal Herriaren hazkuntza demografikoa txikiagoak izan dira azken hamarkadan Espainia eta Europako erregio gehienetakoekin alderatuta. Bilakaera hori batez ere Gipuzkoan eta Bizkaian nabarmendu da. Arabak, aitzitik, hazkuntza garrantzitsua izan du bere biztanle-kopuruan azken urteotan zehar. Piramide demografikoak Europan orohar baino gutxiago zahartua ageri du, nahiz eta Espainiaren gainerakoan baino gazte gutxiago duen.

Euskal Herriak espainiar BPGari egiten dion ekarpena % 5,9 ingurukoa da, eta horrek Europar Batasuneko BPGaren % 0,5 esan nahi du gutxi gora-behera. % 57,4 zerbitzu-sektoretik dator, % 39,9 industria eta eraikuntzatik, eta % 2,7 nekazaritzatik. Enpleguari dagokionez ehuneko horiek ondorengoak dira: % 55 zerbitzu-sektorean daude, % 42 industrian eta % 3 nekazaritzan.

Euskal ekonomia BPG komunitarioaren % 0,5 da eta espainiar BPGaren % 5,9. Biztanleko bere BPG europar batezbestekoaren % 90ean dago eta maila erlatiboaren % 109an espainiar ekonomia osoarekiko.

Garapen erlatiboaren mailak ere, BPGetik biztanleko erosmen-parekotasunetan neurturik, konparazio bikoitza eskaintzen du: europar batezbestekoa baino % 10 apalagoa da eta espainiar batezbestekoa baino % 9,4 garaiagoa. Zehatzago esateko, 90 indizea lortzen du, Europar Batasunean 100koa den batezbestekorako eta 109 balioa gainditzen du 100nen baliokidea den tasa baterako Espainian.

Nahiz eta Europarekiko bateratzeak aurrerabide positiboa egin duen azken hamarkadan, BPGaren hazkuntza per capita txikiagoa izan da

espaniar erregioetan, oro har. Hala eta guztiz ere, hazkuntza ekonomikoko tasak berreskuratu egin dira azken urteetan eta famili errentari dagokionez hobekuntza garrantzitsua eragin dute Euskal Herrian.

Lan-merkatuaren egoera dela eta, Autonomi Elkarte horri dagozkion adierazleek europar ekonomiak orohar duena baino egoera okerragoa islatzen dute eta industri krisiak erasandako hirigune handietan arazo berezi batzuk daudela gogorarazten du. Jarduera-tasak eta okupazio-mailak espainiar batezbestekoa baino handixeagoak dira, langabezi adierazleak oso maila antzekoetan daudelarik, gazte eta emakumeen kolektiboetan izan ezik, zeren eta horietan langabeziak kopuru handiak ageri baititu.

Biztanleriaren % 34,3k 25 urte baino gutxiago ditu, aldiz, % 12k gainditzen ditu 65 urteak. Ehuneko horiek beroriek % 33,3 eta % 14,5 dira Europar Batasunean, hurrenez hurren.

Zalantzarik gabe, espainiar Estatuaren antolakuntzaren ezaugarria den deserdirakuntza administratibozko prozesuak eta Eusko Jaurlaritzak duen autonomia-mailak erraztu egin du Euskal Herriaren garapena, izan ere erabakigarriak baitira alderdi askotan biztanleriaren ongizaterako. Europar Batasunak, subsidiariotasun printzipioarekiko eta europar erregioen barne-kohesiozko helburuekiko fideltasunean, Euskal Herriaren alde egindako ahaleginak bultzatzeko dauden mekanismoak zabaldu eta hobetzen ari da.

1994 urtea	ESPAINIA	EUSKAL HERRIA	ARABA	GIPUZKOA	BIZKAIA
BPG biztaleko	100	109,40	126,1	104,5	106,6
Famili errenta erabilgarria biztanleko	100	107,81	122,2	105,5	104,0
Konbergentzia erlatiboa 1985az geroztik BPG-EAN biztanleko	0*	–4,24	–9,9	–13,3	+0,7
Konbergentzia erlatiboa 1985 az geroztik famili errenta erabilgarrian biztanleko	0**	+5,96	+14,3	–0,5	+6,0

Datu probintzialak 1993ri dagozkio.

* +8,90 Europar Batasunarekiko.

** +8,92 Europar Batasunarekiko.

ITURRIA: FIES Fundazioa eta Bilbo Bizcaia Bankua.

Photographs removed due to copyright restrictions.

Bilboren ikusmira panoramikoa.

1.2. Erregioen garapenerako oinarriak

Euskal Herriko biztanleen hazkuntza ekonomikoa eta bizi-mailaren hobekuntza errazteko diseinaturiko estrategietan aldekoenak dituen

1993 urtea	ESPAINIA	EUSKAL HERRIA	%GUZTIRA
Harmen handiko bideak km-tan*	7.404	375	5,07
Turismoak	13.440.694	662.532	4,93
Etxebizitza 1000 biztanleko**	435	367	84
Telefono linea ezarriak	15.944.149	884.474	5,55
Mediku kolegiatuak	159.291	9.061	5,69
Ospitale-oheak**	164.451	9.994	6,08
Gizarte segurantzako pentsioak (milak)	6.605,6	362,0	5,48
Batezbesteko urte gastua etxeko pezetatan**	2.527.105	2.848.523	113

* Autopistak, autobideak eta galtzada biko errepide-sarea.
** 1991.
ITURRIA: INE.

Photographs removed due to copyright restrictions.

faktoreak aipatzen dira, baita Komunitate Autonomoaren egoera sozioekonomikoak planteatzen dituen mugapen nagusienak ere.

Euskal Herriko nekazaritzak biztanleria aktiboaren % 2,9ri ematen dio enplegua; aldiz, Europar Batasunean zifra horrek % 6,4ko batezbesteko maila hartzen du.

Aldekoenak diren faktoreen artean hauek aipa daitezke:

1) Burutzen ari den garraio eta komunikazioetarako oinegituren hobekuntza eta egoera geografikotik eta Euskal Herriaren baldintza naturaletatik sorturiko abantailak.

2) Egitura ekoizle bat izatea tradizio eta garapen zabalekoa eta enpresa-ehun sendotu eta ekoizpen-jarduerei laguntzen dieten zerbitzuez behar bezala hornitua.

3) Merkatu aski aurreratua eskura izateko erraztasuna, modernizazioa erraztuko duten eta euskal ekonomiaren lehiakortasuna gehituko duten inbertsio berrien presentzia erakargarri bihurtzeko.

4) Beren biztanleen heziketa-maila eta teknologi oinarri garrantzizko bat izatea, baita erregioaren garapenean inplikaturiko agintarien

jarrera ere biztanleriaren bizi-mailaren hobekuntzan eragina duten alderdi desberdinetan jarduteko.

Euskal Herriaren garapenerako hain aldekoak ez dire faktoreen artean hauek aipa daitezke:

1) Ekipamendu eta oinegitura jakin batzuetan hornidura urria izatea, antzeko ezaugarriak dituzten Europako beste erregio batzuen aldean.

2) Ingurune naturala babesteko zailtasunak, batez ere hirigune eta industrigunetan, izan ere oraindik orain ekin baitzaio ingurugiro-inpaktua behar bezala kontrolatzeari.

Ekimen komunitario desberdinek Euskal Herriko biztanleen bizi-maila Europa Batasunean dauden garapen-maila handiagoko erregioetan dagoenera hurbiltzeko laguntzak osatu dituzte.

3) Industri krisia, bere ondorioak biztanleriaren eta euskal ekoizpen-egituraren parte handi batera hedatzen dituena, baita industrialki beheraka doazen erregioek nozitzen dituzten arazoei Europa-mailan soluziobideak aurkitzeko dauden zailtasunak ere.

4) Langabezi tasa garaiek planteatzen dituzte arazoak, baita Euskal Herrian ageri den tirandura politikoa ere.

Aurrikusiriko garapen-estrategien helburu nagusia ekonomiaren hazkuntza sustengatu eta orekatua bultzatzea da, biztanleriaren bizi-kalitatea hobetuz. Aurrera egiteko asmoa dago azken urteotan hasitako egintzekin eta hemendik mendearen bukaerararte Euskal Herriko ekonomia Europar Batasuneko erregio nagusienen ongizate-mailetara hurbil dadin laguntzekoa.

EUROPAR BATASUNAK EUSKAL HERRIARI EMANDAKO LAGUNTZAK (1989-1993)

Euskal Herriaren garapen-maila erlatiboak ez dio Egitura Fondoen 1 Helburuko europar erregioen artean sartzen uzten. Hala ere, bere lurralde eta biztanleria gehienak Europar Batasunaren zuzeneko laguntza hartu du Fondo horien gainerako helburuen bitartez, baita azken urteotan garatu diren ekimen komunitario diferenteen bidez ere.

Autonomi agintariekiko lankidetza estuan garaturiko egintza-multzo bat da eta ez da beti erraza gertatzen Europar Batasunak egitasmo bakoitzari eman dion laguntza zehaztasunez bereiztea. Ezagunak dira, ordea, Europar Batasunak guztira emandako laguntzen zifra orokorrak eta horiek azken urteotan egindako ahaleginaren berri ematen dute gutxi alde-alde.

Euskal Herriko jarduera-tasa % 48,2koa da, eta Europar Batasuneko batezbestekoa % 55,1ekoa da. Langabeziak biztanleria aktibo osoaren % 22a hartzen du; aldiz, Europako herrialdeak batera harturik kopuru horrek ez du % 10,4a gainditzen.

1989-1993 denboraldian, Egitura Fondoek Autonomi Elkarte honi 392,97 milioi ecu eman zizkioten 2 eta 5b helburuetan sarturiko egitarauen bitartez. Baliabide horien % 79,56 FEDERetik etorri ziren eta Autonomi Elkarteko biztanleriaren parterik handiena izan zen zuzeneko onuraduna. EGF eta FEOGA-Orientazioak kopuru horren % 18,86 eta % 1,58 eman zuten, hurrenez hurren.

Photographs removed due to copyright restrictions.

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
FEDER	—	—	—	2,5	4,9	7,6	11,6	19,2
EGF	1,4	0,7	1,0	0,7	0,2	3,4	2,1	2,8
FEOGA Orientazioa*	—	—	1,1	3,2	1,0	3,0	1,2	4,7
Egitura Fondoak	1,4	0,7	2,1	6,4	6,1	14,0	14,9	26,7
FEOGA Bermea**	—	—	—	—	—	—	—	0,1
Kohesio Fondoa***	—	—	—	—	—	—	—	0,3

* Eta nekazaritza eta arrantza-sektoreko beste baliabide batzuk.
** Autonomi Elkarteari luzaturiko fondo-zuzkidura FEOGAren kontura zuzenko ordainketag egiteko.
*** Zenbateko onartua.
ITURRIA: Espainiako Bankua, Ekonomia eta Haziendako Ministerioa eta Administrazio Publikoetarako Ministerioa.

Milaka milioi pezeta.

Europar Batasunak, halaber, 3 eta 4 Helburuetan sarturiko egintzen bitartez, guztira 20. 567 milioi pezeta eman zituen 1993 eta 1994an, eta horiek autonomi agintariek buruturiko beste ekimen batzuk osatu zituzten, prestakuntza-kurtsoen eta langabeziari kontra egitera zuzenduriko egintza osagarrizko gaitan. Egintza horien onuradunen kopurua 241.000 pertsonakoa izan zen aipaturiko bi urte horietan.

Buruturiko egintza batzuek erregioan industri jarduera urritzetik sortutako arazoei kontra egiteko aukera eman dute. Zehatz esateko, lehentasuneko lau eremutan buruturiko ekitaldiak dira: ekoizpen-jarduerak sortu eta garatzea, ingurugiroa babestu eta hobetzea, Ikerketa eta Garapen teknologikoko ekimenei laguntzea eta komunikazio-sareak hobetzea.

Nekazaritza euskal BPGaren % 2,7 besterik ez da. Zerbitzuak, aldiz, BPGaren % 57,4 dira eta langileen % 55,1i ematen diote enplegua.

Hirigune hondatuak berreskuratzea, kutsaduraren aurkako borroka, Zentro Teknologiko eta Ikerketakoei laguntzea, enpresei laguntzeko mekanismoak, eta orohar, garraio-eta komunikazio-oinegiturak Europar Batasunak Eusko Jaurlaritzarekin izan dituen lankidetza-egintzen adibide dira. Gainera, ikatza eta altzairua, energia, ontzigintza edo ikerketa eta garapen teknologikoko egitarau berezi batzuek laguntza komunitarioa jaso dute azken urte hauetan.

Zehatz esateko, Europar Batasunak 2.000 milioi pezetako mailegu bat eman zuen Zamudioko Elkartegi Teknologikoa eraikitzeko finantzakidetzaren lehen aldirako. Halaber, RESIDER eta RENAVAL egitarauen bitartez, siderurgi eta ontzigintza- sektoreen birmoldaketa errazten lagundu zuen. Era berean, azken urteotan Europar Batasunak

Bilboko metroa, portuaren modernizazioa, gas naturalaren banaketa, Donostiako uraren garraioa eta tratamendua hobetzea edo Bernedon enpresa-gune bat eraikitzea bezalako beste egitasmo batzuk burutzen lagundu du.

Energi gaitan, ALTANER eta THERMIE egitarauek ekimen desberdinak bideratzen lagundu dute, eta horien artean aipatzekoak dira Pan-Terre enpresak isolamendurako paneletan, International Electronics-ek energia motoretan aurrezten eta Celulosa de Levante-k energia aurreztu eta kutsadura murrizten buruturikoak.

Nekazaritza-gaitan, azken hiru urteotan, Europar Batasunak 10 milioi ecu eman ditu erregarioa, kultiboak desberdindu, nekazaritza-emaitzak merkaturatzeko baldintzak hobetzea finantzatzeko eta gune malkar edo menditsuetako 4.000 bat nekazariri emandako laguntzatan. Valderreyko parke naturalaren babespen eta sustapenak ere laguntza jaso du Europar Batasunetik.

Azkenik, ikerketa eta hezkuntza-eremuetan egintza puntualak burutu dira, nahiz eta aparteko garrantzia duten elkartrukeetara eta europar erregio eta bertako hiritarren arteko aurrerapenera irekiago dagoen gune bat taxutzeko. Horrela, adibidez, unibertsitate-elkartrukerako

Photographs removed due to copyright restrictions.

Abra. Bilbo. Bizkaia.

Photographs removed due to copyright restrictions.

Eusko Legebiltzarra. Gasteiz. Araba.

egitarauak (ERASMUS, FORCE, PETRA), COMETT egitasmoak edo europar laguntzarekin buruturiko ikerketa-kontratuek Euskal Herriko zentroek Batasuneko beste erregioetako homologoekin dituzten harremanak hobetzeko aukera eman dute.

1987-1994 denboraldian Euskal Herriak guztira 26.538. 571 ecu jaso ditu Europar Batasunetik laguntza gisa buruturiko 197 ikerketa-kontratuetarako. Euskal Herriko Unibertsitateaz gainera, GAIKER Teknologi Zentroa, Energiaren Euskal Erakundea, Tekniker, S.A., Teknologi Ikerketarako Elkartea, «L. J. Torrontegi» Entseiu eta Industri Ikerketako Laboratorioak eta Euskal Herriko Metalurgi Ikerketarako Elkartearen bitartez egindakoak aipa daitezke.

Europar Batasunak Euskal Herriari ematen dion laguntza goraka joan da azken urteotan. Egitura Fondoek 1989-1993ko denboraldiko garapen-egitarautan aurrekonturaturiko baliabideen parte oso garrantzitsu bat bideratu zuten erregiorantz.

Halaber onuradun gertatu ziren ikerketarako laguntza horietan honako enpresa hauek: Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles, S.A., Iberdrola, S.A., Cementos Rezola, S.A., Mercedes-Benz España, S. A., Fundiciones del Estanda, S.A. General Electric Protection and Control Equipment, Vicinay Cadenas, S. A.,

Photographs removed due to copyright restrictions.

Duñaiturria y Estancona, S. A., Robotiker-Technological Transfer Centre, eta Ona Electro-Erosion.

COMETT-II egitarauaren barruan Euskal Herriak 3,28 milioi ecu jaso zituen 1990-1994 denboraldian buruturiko 23 egitasmoetarako. Laguntza horien parterik mardulena ikasleen higikortasunera zuzendu zen, izan ere funtsezko garrantzia duen zerbait baita europar erregio desberdinen artean harremanak errazteko eta, kasu konkretu horretan, Euskal Herrian azken urteotan ikerketa-jarduerek izan duten hazkuntza garrantzitsua oraindik gehiago bultzatzeko.

EUSKAL HERRIKO GARAPEN-ESTRATEGIA BERRIAK (1994-1999)

Euskal Herriko garapen-estrategiak datozen urteotan tokiko, erregioko eta nazioko agintariek bideratu behar dituzten egintza desberdinak hartzen ditu kontuan, Egitura Fondoen eta Europar Batasunean dauden finantza-tresnen laguntzarekin. hautemandako arazo bereziei aurre egin beharra dago euskal ekonomia Europar Batasunean sartzen lagunduko duen baterako egintza bat bultzatuz hemendik mendearen bukaerara bitartean.

Lehentasuneko garapen-ardatzen artean jarduera ekonomikoei laguntzeko oinegitura-gaiko egintzak daude, baita baliabide natural eta giza baliabideak birbaliotzekoak ere.

Egitura Fondoen 2 Helburuan aurrikusiriko egintzen bitartez (industriaren beherakadak erasandako guneei eskaini behar zaien arretaren bitartez) Euskal Herriak 749,48 ecutako guztizko inbertsioa jasoko dut 1994-1996 urte bitartean, eta horietatik 179,19 Europar Batasunaren zuzeneko ekarpenak dira eta beste 168,5 milioi ecu nazio-mailako egitarauentzat egindako ekarpenak dira, horiek ere Euskal Herrian aplikatuko direnak. Gainerakoa beste iturri publiko eta pribatu ez-komunitarioek ekarriko dute. Aurrikusiriko baliabideek industriaren beherakadak erasandako erregioentzakoaren baitan Espainiari esleituriko guztizkoaren % 31,1 osatzen dute.

Photographs removed due to copyright restrictions.

Zamudioko Teknologi Elkartegia. Bizkaia.

	Biztanleria milakotan	% Erregio azalera	Guztizko inbertsioa	Egitura fondoak
2 helburua*	2.062	86,5	749,481	179,193
5b helburua**	42	1,96	81,2	26,53
Guztira	2.104	88,46	830,681	205,723

* 2 helburua 1994-96.
** 5b helbura 1994-1999.
Fondoen guztikoa, erregioanitzei dagozkienak barne direla 374,2 milioi ecu-takoa da denboraldirako.
ITURRIA: EUROPAR BATZORDEA.
Milioika ecu-tan.

Zuzenean erregioari esleituriko ekarpena (179,2 milioi ecu) honako jarduera-ardatz hauen arabera banatuko da:

— 99, 56 milioi ecu erregioko enpleguari eta enpresen lehiakortasunari eusten laguntzeko;

— 26,1 milioi ecu ikerketa, teknologia eta berrikuntzaren esparruko egintzatarako;

— 21,4 milioi ecu ingurugiroa babesteko;

— 14,52 milioi ecu tokiko eta hiriguneetako garapenari laguntzeko erdiz erdi;

— 14,5 milioi ecu jarduera ekonomikoekin zerikusia duten garraioen garapenerako,

— eta 3,11 milioi ecu laguntza teknikoko beste neurri batzuetarako.

5b Helburuaren bitartezko Komunitateak egindako ekarpena ere (baserri-munduarentzako laguntza) garrantzi handikoa da. 81,2 milioi ecutan jotzen da 1994-1999 denboraldirako kopurua, eta horien % 26,5 Europar Batasunetik etorriko da. Aurrikusiriko inbertsio horietarako Europar Batasunaren laguntzaren banaketa honako lehentasun-ardatzen araberakoa da:

— 5,77 milioi ecu jarduera ekonomikoaren oinarrizko oinegituratarako;

— 9,3 milioi ecu ekonomia sustatu eta desberdintzeko;

— 4,8 milioi ecu baliabide naturalak eta ingurugiroa babesteko;

— 3, 7 milioi ecu baserri-habitata hobetzeko;

— eta 2, 95 milioi ecu giza baliabideak birbaliotzeko.

3

Photographs removed due to copyright restrictions.

Donostiaren ikusmira panoramikoa. Gipuzkoa.

Egintza-sorta horrek enplegugintza bultzatu, jarduera ekonomikoak desberdindu, baserri-habitata hobetu eta oreka ekologikoari lagunduko diote. Halaber, eragin onuragarria izango dute baserri-komunikazioetan, enpresagintzan, ikerketan eta garapen teknologikoan eta, ondorioz, biztanleriaren ongizate-mailan.

3.1. Egitarau operatiboa

Euskal Herriko egitarau operatiboak, Laguntza Marko Operatiboaren lehen bi urtetarako finkatuak (1994-1995) dagoeneko hasita dauden, edota hasteko zorian dauden ekimenetako batzuk seinalatzen ditu, Egitura Fondoen finantzaketarekin gune hautagarrietan finkaturiko Helburu bakoitzerako.

Adibidez, 2 Helburuaren guneak, hau da, industriaren beherakadak gehien erasandako udalerriek, Euskal Herriaren biztanleriaren % 98 hartzen dute, horren barruan Arabako 17 udalerri, Gipuzkoako 77 eta Bizkaiko 96 daudelarik.

Era osagarrian, baserri-ingurunea modernotzeko premia handiena duten 58 udalerrik (5b Helburua) hiru lurralde historikoen arlo

Photographs removed due to copyright restrictions.

desberdinetan taldekaturik gelditzen dira, eta horrek Euskal Herriaren hedaduraren % 37 esan nahi du, nahiz eta biztanleriaren % 2 besterik ez izan.

Euskal Herrian burutuko diren ekimenak, FEDERen laguntzarekin (2 Helburua), 1994-1996 denboraldian, honela taldekatu ditu Autonomi Gobernuak:

Laguntza Marko Komunitarioan jasotako ekimenetako batzuk dagoeneko hartu dute finantzazioa Europar Batasunaren aldetik. Gainera, Kohesio Fondo berriak espainiar erregioen garapenera bideraturiko baliabideak gehitzeko aukera emango du.

1) «Enpresarentzako laguntza», honako kategoria hauetan sartutako egintzen bitartez: ETEEi zuzeneko laguntza inbertsio-gaitan; testuinguru lehiakorra eta nazioarte-mailako sustapena; enpresentzako zerbitzuen sustapen eta garapena; industri hirigintza; enpresaguneak, parke eta arlo teknologikoak; sustapena eta enpresarentzako laguntza teknologikoa; ingurugiroaren sustapen eta babesketa.

2) «Ingurugiroaren babesketa» hirigintza-maila, endekaturiko industriguneen birgaikuntza eta industri hondakinen kudeaketarekin.

3) «Ikerketaren garapena», teknologi zentroen sustapenaren eta zentro desberdinak eta unibertsitatea oinegituraz hornitzearen bitartez, ikerketa eta zerbitzuetarako zuzkidurei esker, baita Euskal Herriko Unibertsitateko campusetan Errei Zabaleko Sare bat ezartzearen bitartez ere. Egitarau Operatiboaren lehen urratsean sarturiko zentroen artean (1994-1996) honako hauek daude: CEIT (Gipuzkoako Ikasketa eta Ikerketa Teknologikoen Zentroa), GAIKER (Teknologiaren Transferentziarako Zentroa), INASMET (Materialen Zentro Teknologikoa), IKERLAN (Ikerketa Teknologikoko Zentroa), LABEIN (Ikerketa Teknologikoko Zentroa), ROBOTIKER (Zentro Teknologikoa) eta TEKNIKER (Ikerketa Teknologikoko Elkartea).

Egitura Fondoetako 2 eta 5b Helburuetan aurrikusiriko egintzak, 1994-1999 denboraldirako, 830,68 milioi ecuren balioko inbertsioak dauzte beren baitan Euskal Herrirako eta horietaitik 205,72 miliol Europar Batasunaren diru-laguntzak izango dira.

4) «Oinegituren garapena», trenbidezko garraioan (108 trenbide-kilometro Kastejon-Bilbo, Bilbo-Santurtzi eta Madril-Hendaia lineetan), Autonomi Elkarteko errepide desberdinetan eta telekomunikazio-sareetan. Sail horretan sartzen dira, halaber,

Photographs removed due to copyright restrictions.

La Florida parkea. Araba.

Photographs removed due to copyright restrictions.

Bilboko portuaren hedapenaren lehen fasea (kanpokoko Abran) eta eta «Bilbo-Ibaia 2000» egitasmoa RENFE eta FEVE aldiriko lineak aldatzera behartu duena (gune berriak eskuratu eta Metroarekiko lotura egin ahal izateko), langa efektua gainditu eta bide-arteria berri bat eratzeko lehengo trenbideak estaliz.

5) «Beste oinegitura batzuk» gai hidraulikoan (Galindos araztegia, 2.° fasea), baliabide solidu eta uren seneamenduaren kudeaketakoa, baita Bilboko metroko obren alderdi desberdinekin zerikusia duten neurri bereziak ere.

Europar instituzioek, Batasunaren aurrerapenerako ezarritako helburuekiko leialtasunean, Euskal Herriaren garapen ekonomiko eta sozialean aktiboki laguntzen jarraituko dute.

6) «Garapen endogenorako beste ekimen batzuk» aurrezkia, eraginkortasuna eta energi desberdinkuntza eta prestakuntza-neurriak, Euskal Herrian eginbidean dauden egitasmoen ebaluaketa eta jarraipena.

Era beretsuan, nahiz eta zehaztasun-maila txikiagoan, Egitarau Operatiboak bere baitan hartzen ditu baserri-egitarauen barruan gune hautagarriak direnetarako egintza-proposamenak ere. Kasu honetan, helburu orokorrek hara zer lortu nahi duten:

— nekazaritza-errentak hobetzea;

— sektore ekonomikoen arteko jarduera-tasak berrorekatzea;

Barne-kohesioa eta arazo bereziak dituzten erregioen garapenarekiko arreta berarizkoa dira europar integrazio-prozesuan lehentasuna duten helburuak.

— gizarte-oinegitura eta ekipamenduak garatzea;

— ingurune naturala eta aisia-lekuak iraunaraztea,

— eta Euskal Herriko egitarauan sarturiko udalerrien premietara prestakuntza egokitzea, baserri-mundua gara dadin.

3.2. Garapen-ardatzak

1994-1999 denboraldirako onarturiko lehen egintza-ardatzak garapen ekonomikorako beharrezkoak diren oinarrizko oinegituratarako egintza-sorta bat begiesten du, eta horien artean, eta beste ekimen batzuk ahaztu gabe, 170 km. baserri-bide sortu eta 3.400 erregario-hektarea hobetzea daude.

Bigarren ardatza jarduleak desberdindu eta enplegua sortzeari dagokio eta baserri-munduan horrek esan nahi du laguntza berezia

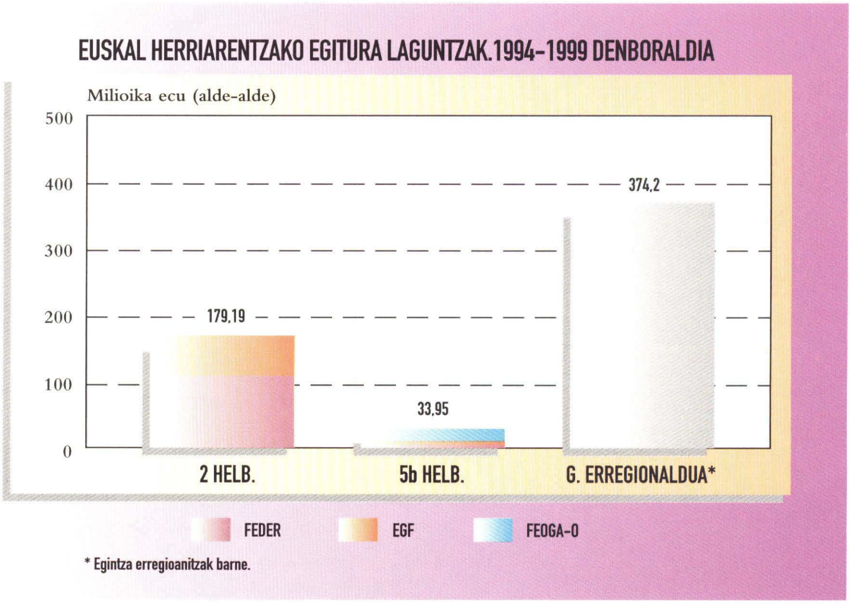

Photographs removed due to copyright restrictions.

Gasteiz. Araba.

eman behar zaiela nekazaritzatiko janarigintza-atazei zuzenean loturiko ETEE-ei. Nekazaritzakoaz hertsiki bestelakoak diren esparruei laguntzeko neurri horiek osatzeko, ikerketa eta garapen teknologikoan, nekazaritza-turismoa edota zerbitzu eta aisia-gaitan berrikuntzak egiten aritzen diren beste enpresa batzuk ere bultzatuko dira.

Hirugaren ardatzak baliabide naturalak eta ingurugiroa tratatzen ditu, eta zehatzago esateko bioaniztasuna eta ingurune naturala babesteaz berezikiago arduratzen da. Autonomi Elkarteak tokialde ugari ditu babesa merezi dutenak eta Europar Batasunak iraunarazpena errazteko laguntza emango dienak.

Laugarren ardatzak baserri-habitataren gain batera jardutea eskatzen du, hasi etxebizitzen bizigarritasunetik eta oinarrizko horniketekin zerikusia duten obrak egiteraino (ura edo elektrizitatea) Euskal Herriko 25 udalerritan. Horretara

sendoturik geldituko dira bizi-kalitatea eta tokiko garapenak behar duen estimulua.

Azkenik, bosgarren egintza-ardatza giza baliabide, lanbide-eta enpresaheziketa eta enpleguarentzako laguntzei buruzkoa da. Dagozkien egitasmoek eragin onuragarria izango dute euskal administrazioek berek beren baserribiztanleriaren alde hartutako neurrien gain.

Egitura Fondoetako 2 eta 5b Helburuetan aurrikusiriko egintzak, 1994-1999 denboraldirako, 830,68 milioi ecuren balioko inbertsioak dauzkate beren baitan Euskal Herrirako eta horietatik 205,72 milioi Europar Batasunaren diru-laguntzak izango dira.

Europar Batasunaren aldetik hartuko diren laguntza-neurriak dira, Euskal Herriaren garapenean inplikaturiko agintariek burutuko dituztenen osagarri izango direnak eta erregioaren bizi-maila hobetzera zuzenduriko beste ekimen komunitario batzuen arrakasta erraztuko dute. Erregio horren potentzial endogenoa oso garrantzitsua da eta, horregatik, edukin zabalagoko neurriak beharko dituzte ezarritako garapen-estrategiek, baita baserri-munduari arreta berezi bat eskaintzea ere.

Photographs removed due to copyright restrictions.

Arrazoi horiengatik, aurrikusiriko egintzek gero eta laguntza zabalagoa izango dute Europar Batasunaren aldetik. Gogo horren adierazpen bezala, kohesioko tresna finantzario berria garraio, komunikazio eta energi horniketa eta ingurugiroa babesteko Europan zeharreko sareen garapen-egitasmoak burutzea errazten ari da dagoeneko. Egitasmo horietako batzuek (adibidez, Errenteriako uren saneamendua) eragin berezia duten Euskal Herrian.

Bai egintza bereziek eta bai orokorrek Europan aurrerapen eta kohesioko eremu zabal bat eraikitzen laguntzea dute helburu. Horrek ahalegin iraunkorra eskatzen die erregio bakoitzeko hiritarrengandik hurbilen dauden instantziei eta Europar Batasuna prest dago horiekin gero eta indar gehiago batzeko datozen urteetan.

Photographs removed due to copyright restrictions.

HELBIDE BALIAGARRIAK

Europar informazio eta dokumentazio zentroak

Europar Batasunak informazio- eta dokumentazio-zentro batzuk sortu ditu espainiar lurraldean, hiritar guztiek informazio komunitarioa eskura dezaten.

Sare hori eginkizun diferentetako zentroz osaturik dago eta nolabaiteko osagarritasuna dute beren espezializazioa eta kokaera geografikoari dagokienez.

Euroliburutegi eta **Info Pointetan Europar Batasunaren** oinarrizko dokumentazioa kontsulta daiteke.

Unibertsitatearen munduari bereziki bideratuak dira **Europar Dokumentazio zentroak** (EDZ), europar integrazioaz ikasketak edo ikerketak egiten diren unibertsitateei ematen zaien estatutua. EDZek Eurpar Batasunaren argitalpenen zerbitzu automatikoa jasotzen dute eta datu-base komunitarioetarako sarbidea dute.

Baserri Informaziorako Zentroak (*Carrefours*) topaketa, eztabaida eta elkartrukerako guneak dira eta berorietan baserri-gizarteko sektore guztiei informazioa ematen zaie esparru horretan dauden intereseko politika eta egintza komunitarioei buruz.

ETEEentzako egintza-egitaraua aitortzen du enpresen arteko lankidetza enpresa-politika komunitarioaren funtsezko osagaia dela. Batzordeak enpresen arteko lankidetzarako bi europar sare jarri ditu enpresen eskura:

— **B. C. Net** (Business Cooperation Network) deritzatenek elkarrekin topo egiten laguntzen diete enpresei erregioen artean eta nazioen gainetik lan egin ahal izateko.

— **Enpresen Lankidetza Zentroek** (BRE edo Bureau de Rapprochement des Enterprises) lankidetza-eskaintzetarako sarbide librea errazten diete enpresei, nazioarte-mailan aukera-hedapena segurtatzeko.

Gainera, **EIC** edo **Euroleihatilek** ETEei informazioa eskaintzen diete politika, gai, araudi eta egitasmo komunitarioen edozein aspekturi buruz.

Enpresa eta Berrikuntzen Europar Zentroek (EBEZ) tokiko ekonomien indarberritzea dute helburu industri garapenerako potentziala duten arloetan, guneko enpresa-sektorea sendotze-egitekora baliabideak bideratuz.

ARABA

Euroliburutegia

Gasteizko Liburutegi Publiko Probintziala
Florida pasealekua, 9
01071 VITORIA-GASTEIZ
Tel.: (945) 13 44 05
Faxa: (945) 13 93 04

BRE

Euskal Herriko Euroleihatila
Landazuri, 15 behea
01008 VITORIA-GASTEIZ
Tel.: (945) 14 68 16
Faxa: (945) 14 59 53

Photographs removed due to copyright restrictions.

GUIPUZKOA

Europar Dokumentazio Zentroa

Europar Ikaskuntzen Zentroa Fundazioa
Ramón Maria de Lilí pasealekua, 6, 5°
20002 DONOSTIA
Tels.: (943) 29 18 77/67
Faxa: (943) 29 16 63

Euroleihatilak eta B. C. NET

Euskal Herriko Euroleihatila Fundazioa
Tomas Gros, 3 behea
20001 DONOSTIA
Tel.: (943) 27 22 88
Faxa: (943) 27 16 57

B.C. NET eta BRE

Gipuzkoako Merkataritza, Industria eta Itsasketa Barzkundea
Ramón María de Lilí pasealekua, 6
20002 DONOSTIA
Tel.: (943) 27 21 00
Faxa: (943) 28 84 87

B.C. NET

IKEI
Ikerketarako Euskal Institutoa
Avda. de la Libertad, 3
20004 DONOSTIA
Tel.: (943) 42 66 10
Fax: (943) 42 35 01

BRE

SAYMA, Aholkulariak, S.A.
Avda. de la Libertad, 20, 2.°
20004 DONOSTIA
Tel.: (943) 42 98 00
Fax: (943) 42 45 57

BIZKAIA

Europar Dokumentazio Zentroak

Euskal Herriko Unibertsitatea
Ekonomi eta Enpresa
Zientziatako Fakultatea
Agirre lehendakaria, 83.
48015 BILBO
Tel.: (94) 447 35 62 y 479 74 00
(3552 hed.)
Faxa: (94) 447 35 66

Deustuko Unibertsitatea
Unibertsitateen etorbidea, z/g
48007 BILBO
Tel.: (94) 445 31 00/ 50
(2316 hed.)
Faxa: (94) 445 06 00

Euroliburutegia

Bizkaiko Foru Diputazioaren
Liburutegia
Astarloa, 10
48008 BILBO
Tel.: (94) 420 77 02
Faxa: (94) 415 51 84

Euroleihatila, B. C. NET eta BRE

Bilboko Merkataritza, Industria
eta Nabigazioko Ganbara Ofiziala
Rekalde Zumardia, 50
48008 BILBO
Tel.: (94) 410 46 64
Faxa: (94) 443 41 45

B.C. NET

AVIC
Mazarredo zumardia, 43, behea
48009 BILBO
Tel.: (94) 424 66 55
Faxa: (94) 423 34 65

Industri Sustapen eta
Birmoldaketarako Elkartea, S.A.
Kale Nagusia, 35, 3°
48009 BILBO
Tel.: (94) 479 70 12
Faxa: (94) 479 70 23

B. C. NET eta BRE

SOFAD
Concha Jenerala, 4, 2° eskuin.
48008 BILBO
Tel.: (94) 410 16 12
Faxa: (94) 410 14 28

Bizkaiko Foru Aldundia
Orueta gotzaina, 6
48009 BILBO
Tel.: (94) 420 73 00
Faxa: (94) 420 79 92

Enpresa eta Berrikuntzaren Europar Zentroa

CEEI-BEAZ
Rekalde Zumardia, 18 - 6°A
48008 BILBO
Tel.: (94) 423 92 27
Faxa: (94) 423 10 13

Egitura politika komuna

ERREGIOEN GARAPENERAKO EUROPAR FONDOA (FEDER)

Ekonomia eta Haziendako Ministerioa

FEDERen Kudeaketa eta
Administrazioko Azpizuzendaritza
Orokorra
Paseo de la Castellana, 162, planta 19.
28071 MADRIL
Tel.: (91) 583 52 23/24/39/40
Faxa: (91) 583 52 72

Eusko Jaurlaritza

Zuzenbide, Ekonomia, Lan eta
Gizarte Segurantzako Saila
Ekonomia eta Plangintzako
Zuzendaritza
Wellington Dukea, 2
01011 VITORIA-GASTEIZ
Tel.: (945) 18 90 44/45
Faxa: (945) 18 90 62

NEKAZARITZA BERME ETA ORIENTAZIOKO EUROPAR FONDOA (FEOGA)

BERME SAILA

Koordinazio organismoa:

Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Ministerioa

Ekoizpen eta Nekazaritza
Prezioen Ordenazio eta Arautze
Fondoa (FORPPA)
José Abascal, 4
28003 MADRIL
Tel.: (91) 347 67 02
Faxa: (91) 594 34 88

Itsas Hazkuntza eta Arrantzatiko
Produktu Merkatuaren Arautze
eta Antolakuntza Fondoa
(FROM)
Corazón de María, 8, 2.ª planta
28002 MADRIL
Tel.: (91) 347 36 00
Fax: (91) 347 36 29

ORIENTAZIO SAILA

Koordinazio Organismoa

Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Ministerioa

Nekazaritza Egituren Idazkaritza Orokorra
Nekazaritza Garapen eta Erreformarako Institutu Nazionala (IRYDA)
Paseo de la Castellana, 112
28071 MADRIL
Tel.: (91) 347 15 00
Faxa: (91) 411 37 70/564 52 65

Eusko Jaurlaritza

Industria, Nekazaritza eta Arrantza Saila
Koordinaziorako Zuzendaritza
Wellington Dukea, 2
01011 VITORIA-GASTEIZ
Tel.: (945) 18 96 85/56
Faxa: (945) 18 97 01/02

EUROPAR GIZARTE FONDOA (EGF)

Lana eta Gizarte Segurantzako Ministerioa

Europar Gizarte Fondoaren Unitate Administratzailea
Pío Baroja, 6
28009 MADRIL
Tel.: (91) 409 09 41
Faxa: (91) 574 16 01

Eusko Jaurlaritza

Zuzenbide, Ekonomia, Lan eta Gizarte Segurantzako Saila
Enplegu eta Prestakuntza Zuzendaritza
Wellington Dukea, 2
01011 VITORIA-GASTEIZ
Tel.: (945) 18 93 52
Faxa: (945) 18 94 50

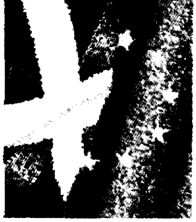

GLOSATEGIA

1 HELBURUA Egitura-egintza komunitario honen helburua garaturiko erregioen egitura-doikuntza eta garapena sustatzea da.

2 HELBURUA Egitura-egintza komunitario honen helburua industri gainbeherak larriki erasandako erregioak birmoldatzen laguntzea da.

3 HELBURUA Egitura-egintza komunitario honen helburua iraupen luzeko langabeziari kontra egin eta gazteak eta lan-merkatutik kanporatuak izateko arriskupean dauden pertsonak profesionalki lanposturatzera da.

4 HELBURUA Egitura-egintza komunitario honen helburua langileak industri aldaketara eta ekoizpen-sistemen bilakaerara moldatzen erraztea da.

5a HELBURUA Egitura-egintza komunitarioen helburua baserri-garapena, nekazaritza egiturak NPKera moldatzea da, baita arrantzaren modernizazioa eta berregiturapena sustatzea ere.

5b HELBURUA Egitura-egintza komunitario honen helburua baserri-garapena sustatu eta nekazaritza-egiturak NPKaren eraberrikuntzara moldatzea da, baita arrantzaren modernizazio eta berregiturapenari bultza egitea ere.

ADAPT Ekimen komunitario honen helburua langileei industri eraldakuntzetara moldatzen laguntzea da.

ALFA Europar egitarau berri hau Latinamerikako herrialdeen eta Europar Batasuneko estatu kideen arteko goi-irakaskuntzako instituzioen artean lankidetza erraztera zuzendurik dago.

ALTENER Energia alternatiboei buruzko egitaraua.

ARRANTZA Ekimen komunitario honen helburua arrantza-sektoreari eraldatzen laguntzea da, baita jarduera horrekiko menpekotasun handia duten erregioetan jarduera-desberdinkuntza bultzatzea ere.

BPG ep Barne Produktu Gordina erosmen-parekotasunetan. Herrialde bakoitzeko erosmenak ponderaturiko makromagnitudea (prezioen mailak zuzendua).

CECA LAGUNTZAK Ikatza eta altzairuaren sektoreetako langileak birmoldatzeko laguntza komunitarioen egitaraua.

COMETT II Unibertsitatea eta enpresaren arteko egitaraua teknologia berrien eremuan prestakuntza emateko.

ECU Europar Kontu Unitatea, gutxi gora-behera 159 pezetako ganbioa duena (1995eko irailean).

EDB Egitarau Dokumentu Bakarra. Estatu kideek eta Batzordeak negoziaturiko erregio-plangintzarako tresna Languntza Marko Komunitarioak garatzeko asmoarekin.

EGF Europar Gizarte Fondoa, Erromako Hitzarmenean sortua. 1993ko eraberrikuntzaren ondoren garrantzi berezia ematen zaio irakaskuntza-sistemen hobekuntzari, baita prestakuntzari ere lehentasun-guneetan.

EGP Erregio Garapeneko Plangintza. Erregio-plangintzarako tresna, agintari nazionalek burutua, Europar Batzordearekiko negoziaketan oinarritzat erabiltzen dena laguntza Marko Komunitarioak finkatzeko.

EHUN-JANTZI GINTZA Portugaleko ehungintza eta jantzigintza industria modernotzeko ekimen komunitarioa.

EK Ekimen Komunitarioak. Europar kohesioa errebortxatzea helburutzat daukaten ekitaldi koordinatuak, Batasunaren garapen ekonomiko eta sozial orekatuago baten bitartez.

ENVIREG Erregio-mailako neurrien egitaraua ingurugiro-gaitan.

EO Egitarau Operatiboa. Jarduera koordinatu-multzoa lurralde jakin batean helburu berera zuzendua.

ERASMUS Unibertsitate-ikasleen higikortasuna bultzatzera zuzenduriko egitaraua Europar Batasuneko Estatu kideen unibertsitate-zentroen elkartruke eta lankidetzaren bitartez.

ERGO 2 Iraupen luzeko langabeziaren eta lan-merkaturik kanpora gelditzearen kontrako borroka-egintzako egitarau komunitarioa.

ESPRIT Informazioko teknologietan ikerketa eta garapeneko estrategi-egitaraua.

ETEE Ekimen komunitario honen helburua industria eta zerbitzuetako enpresa txiki eta ertainei merkatu bakarrera moldatzen laguntzea da.

EUR-12 Europar Batasuneko Estatu kideak 1995ean egindako azken hedapenera arte.

EUR-15 Europar Batasuneko Estatu kideak 1995eko urtarrilaren 1etik, Austria, Finlandia eta Suedia barne direla.

EURES Europar batasunean enpleguari buruzko informazioa hedatu eta elkartrukatzeko informazio-sarea.

EUROFORM Enplegu-aukera berri eta gaitasun berri eta kualifikazio berriei buruzko ekimena.

EUROSTAT Europar Komunitateen Estatistika Bulegoa.

EUROTECNET Lanbide-heziketaren sektorean berrikuntza sustatzera bideraturiko egitaraua.

EURYDICE Europar Batasuneko herrialdeetan hezkuntza-politikaren garapenari buruzko informazioaren elkartruke-sarea.

FEDER Erregio Garapenerako Europar Fondoa. Egitura-politika komunitarioaren tresna nagusia 1975ean erregio-garapena sustatu eta erregioen arteko aldeak zuzentzeko. 1993ko eraberrikuntzaren ondoren, bere eskusartzeak hedatu egin dira oinegitura eta zuzenki ekoizpenekoak diren jardueren mailako inbertsioak gaindituz, eta orain bere baliabideak hezkuntza, osasungintza edo ikerketa eta garapen teknologikora ere bidera daitezke.

FEEep Famili Errenta Eskuragarria erosmen-parekotasunetan. Erregio bakoitzeko prezioek zuzenduriko makromagnitudea. Beste adierazle batzuek baino leialtasun handiagoarekin jasotzen du erregio bateko hiritarren bizimaila erreala.

FEOGA-G Nekazaritza Orientazio eta Bermeko Europar Fondoa (NOBEF-B) Berme Saila. 1962an sorturiko nekazaritza-politikako tresna, nekazaritza-merkatuen bermea egikaritzera zuzendua merkatuko antolakuntza komun desberdinen bitartez.

FEOGA-O Nekazaritza Orientazio eta Bermeko Europar Fondoa (NOBEF-O) Orientazio Saila. Izaera estrukturaleko fondoa 1962an sortua, nekazaritzaren berregiturapenera bideratua zuzeneko eta zeharkako egintzen bitartez. 1993ko eraberrikuntzaren ondoren aldatu egin zaizkio zenbait jarduera, baserri-guneetako garapenean zentratuz.

FORCE Lanbide-heziketa jarraituaren garapena sustatzeko egintza-egitaraua.

GAZTERIA EUROPAREKIN III Egitarau honen helburua 15 eta 25 arte bitarteko gazteen elkartrukea egitea da.

HELIOS II Minusbaliodunen integrazio profesional, ekonomiko eta soziala eta aukera-berdintasuna sustatzera zuzenduriko egitaraua.

HORIZON Enplegu eta giza baliabideen garapeneko ekimen komunitarioa, bereziki minusbaliodunengana eta beste talde desfaboratuengana zuzendua.

IBE Inbertsio Banku Europarra. Erromako Hitzarmenak sorturiko mailegu-instituzio burujabea.

IFOP (AOTF) Arrantzaren Orientaziorako Tresna Finantzarioa. Egitura-politikaren tresna berria, 1993an sortua, arrantza-sektorearen berregiturapena errazteko.

IKEN Interes Komunitarioko Egitarau Nazionala. Nazio-mailako egintza elkarlotuen multzoa europar fondoen bidez finantzakidetua.

IMPACT II Informazioko zerbitzu elektronikoen erabilpena sustatzeko egintza-egitaraua.

INTERREG II Mugez gaindiko lankidetza erraztera zuzenduriko ekimen komunitarioa.

KF Kohesio Fondoa, 1994an sortua gizarte eta ekonomi kohesioa sendotzeko asmoarekin. Inbertsio-egitasmoak finantzakidetzera zuzendurik dago garraio- eta ingurugiro-oinegituratan Europar Batasuneko lau herrialdetan: Irlanda, Grezia, Espainia eta Portugalen.

KONVER Ekimen komunitario honen helburua jarduera ekonomikoak desberdintzea da sektore militarraren baitan neurri handi batean dauden erregioetan.

KTF Kohesio Tresna Finantzarioa. Gaur eguneko Kohesio Fondoaren zuzeneko aurrekaria. Era behin-behinekoan sortu zen 1993an Edinburgeko Europar Batzordeak aurrikusiriko laguntzetarako irispidea errazteko.

LEADER II Baserri-ekonomiaren garapena sustatzeko ekimena

LEONARDO DA VINCI Lanbide-heziketako politikaren garapena sustatzera zuzenduriko egitarau berria.

PESCA Iniciativa comunitaria cuyo objetivo es facilitar la transformación del sector pesquero y la diversificación de actividades en las regiones con elevada dependencia de dicha actividad.

PETRA II Programa para la formación y preparación de los jóvenes para la vida adulta y profesional mediante la formación profesional inicial y el intercambio de jóvenes trabajadores.

PDR Plan de Desarrollo Regional. Instrumento de planificación regional elaborado por las autoridades nacionales que sirve de base en la negociación con la Comisión Europea para establecer los Marcos Comunitarios de Apoyo.

PIBppc Producto Interior Bruto en paridades de poder de compra. Macromagnitud ponderada por la capacidad de compra de cada país (corregida por el nivel de precios).

PNIC Programa Nacional de Interés Comunitario. Conjunto de acciones interconectadas de ámbito nacional cofinanciadas con fondos europeos.

PO Programa Operativo. Conjunto de actuaciones coordinadas orientadas hacia una misma finalidad en un determinado territorio.

PRISMA Iniciativa destinada a mejorar y ampliar las infraestructuras y los servicios a empresas y asistencia técnica a las PYME de las regiones menos desarrolladas. Actualmente se engloba en la iniciativa PYME.

PYME Iniciativa comunitaria cuyo objetivo es favorecer la adaptación de las pequeñas y medianas empresas industriales y de servicios al mercado único.

RECHAR II Iniciativa comunitaria cuyo objetivo es acelerar la reconversión económica de las cuencas carboníferas.

RED IRIS Conjunto de programas para promover la igualdad de oportunidades y desarrollar la formación profesional de la mujer.

REGEN Programa para facilitar el desarrollo de las redes energéticas. Actualmente englobado en la iniciativa INTERREG II.

REGIS II Iniciativa comunitaria en favor de las regiones aisladas de la Unión Europea, entre las que se incluyen las Islas Canarias.

RENAVAL Programa destinado a facilitar la reconversión del sector naval en aquellos territorios afectados por la crisis que afecta a esta actividad.

RENAVAL Ontzigintza-sektorearen birmoldaketa erraztera zuzenduriko ekimena, jarduera hori erasaten duten krisiaren pean dauden erregioetan.

RESIDER II Ekimen komunitario honen helburua siderurgi arroen birmoldaketa ekonomikoa erraztea da.

SOKRATES Europar egitarau berria, ERASMUS eta LINGUA egitarauen jarraitzailea eta helburu hauek dituena: ikasle eta irakasleen higikortasuna, hizkuntz ezagupena, baliabide eta teknika berriak eta irakaskuntza ireki eta urrunekoa nazioez gainetiko lankidetza-markoan sustatzea.

SPA Erosmen-standarra erosmen-parekotasunen baliokidea dena.

STAR Erregio-mailan telekomunikazioen garapena erraztera zuzenduriko europar egitaraua.

STRIDE Erregioaren ahalmena errebortxatzera zuzenduriko egitaraua ikerketa-eta garapen-gaitan (I+G). Gaur egun bere egintzak ETEE ekimenean sarturik daude.

TELEMATIQUE Egitarau honen helburua telekomunikaziotan zerbitzu aurreratuak erabiltzeari bultza egitea da.

TEMPUS II Egitarau honen helburua Erteuropa eta Eki-Europako herrialdeetako goi-irakaskuntzako sistemen berrikuntza eta garapenari laguntzea da.

THERMIE Energiaren kudeaketa eraginkorrerako europar teknologia. Egitarau komunitario honen helburua energiaren erabilpen razionalerako teknologiak, energi iturri berriztagarriak, erregai solidu eta hidrokarburuak sustatzea da.

URBAN Hirigune desfaboratuetako bizi-maila hobetzen laguntzea helburutzat duen ekimen komunitarioa.

VALOREN Energia endogenoaren erabilera sustatu eta garatzea helburutzat duen europar egitaraua.

YOUTHSTART Kualifikazio-maila apaleko gazteak lan-merkatuan sartzen laguntzera zuzenduriko saila, giza baliabideen garapen eta enplegurako ekimen komunitarioaren barruan.

Photographs removed due to copyright restrictions.

OINARRIZKO BIBLIOGRAFIA

BANCO BILBAO VIZCAYA: «Informe Económico 1994», Bilbao, 1995.

BANCO BILBAO VIZCAYA: «Renta nacional de España», Bilbao, 1995.

BANCO DE ESPAÑA: «Cuentas financieras de la economía española (1985-1994)», Madrid, 1995.

COMISIÓN DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS: «Fondos Estructurales Comunitarios 1994-1999», Luxemburgo, OPOCE, 1993.

COMISIÓN DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS: «Las Comunidades Autónomas Españolas y la Unión Europea», Madrid, Comisión de las Comunidades Europeas, Representación en España, 1994.

COMISIÓN DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS: «Competitividad y cohesión: las tendencias de las regiones. Quinto Informe periódico sobre la situación y evolución socioeconómica de las regiones de la Comunidad», Luxemburgo, OPOCE, 1994.

COMISIÓN DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS: «XXVIII Informe General sobre la actividad de las Comunidades Europeas», Luxemburgo, OPOCE, 1994.

EUROSTAT: «Portrait des Régions», Tome 3, Luxemburgo, OPOCE, 1993.

EUROSTAT: «Regiones. Anuario estadístico», Luxemburgo, OPOCE, 1994.

EUROSTAT: «Statistiques en bref. Régions», Luxemburgo, OPOCE, 1995.

FUNDACIÓN FIES: «Como viven la recuperación económica las autonomías españolas», Cuadernos de Información Económica n.° 99, Madrid, 1995.

FUNDACIÓN FIES: «La recuperación económica de las Comunidades Autónomas», Papeles de Economía Española n.° 64, Madrid, 1995.

INFOREGIO: «Los Fondos Estructurales y las regiones menos desarrolladas de España, 1994-1999», Bruselas, Comisión de las Comunidades Europeas, Dirección General XVI/F/2, 1995.

INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA: «Anuario estadístico», Madrid, INE, 1994.

MINISTERIO DE ECONOMÍA Y HACIENDA: «Plan de Desarrollo Regional de España 1994-99», Madrid, 1994.

MINISTERIO DE ECONOMÍA Y HACIENDA: «Relaciones financieras entre España y las Comunidades Europeas», Madrid, 1994.

MINISTERIO DE ECONOMÍA Y HACIENDA: «Presupuestos Generales del Estado para 1995. Anexos de los flujos financieros España-CEE», Madrid, 1994.

MINISTERIO DE ECONOMÍA Y HACIENDA: «La planificación regional y sus instrumentos. Informe 1994», Madrid, 1994.

MINISTERIO PARA LAS ADMINISTRACIONES PÚBLICAS: «Informe económico-financiero de las Administraciones territoriales 1993», Madrid, 1995.

TRIBUNAL DE CUENTAS DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS: «Informe anual del Tribunal de Cuentas relativo al ejercicio 1993», Luxemburgo, OPOCE, 1994.